

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-191/19 – 1

Zaak C-191/19

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

27 februari 2019

Verwijzende rechter:

Landgericht Frankfurt am Main (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

20 februari 2019

Verzoekster in eerste aanleg en appellante:

OI

Verweerster in eerste aanleg en geïntimeerde:

Air Nostrum Lineas Aereas del Mediterraneo SA

Landgericht Frankfurt am Main (rechter in tweede aanleg Frankfurt am Main, Duitsland)

24. Zivilkammer (24e civiele kamer)

[OMISSIS]

Beslissing

in het geding

OI [OMISSIS]

verzoekster in eerste aanleg en appellante

[OMISSIS]

tegen

Air Nostrum Lineas Aereas del Mediterraneo SA, [OMISSIS] Valencia,

verweerster in eerste aanleg en geïntimeerde

[OMISSIS]

heeft de 24. Zivilkammer van het Landgericht Frankfurt am Main [OMISSIS] na de terechtzitting van 27 november 2018 de volgende beslissing gegeven:

I. Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt met het oog op de uitlegging van artikel 4, lid 3, artikel 5, lid 1, onder c), iii), en artikel 7, lid 1, eerste volzin, onder b), van verordening (EG) nr. 261/2004 van het [Or. 2] Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten en tot intrekking van verordening (EEG) nr. 295/91 (hierna: „luchtreizigersverordening”) verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

1. Is sprake van een instapweigering in de zin van artikel 4, lid 3, van de luchtreizigersverordening wanneer een passagier die zich op de luchthaven bij de incheckbalie meldt met een bevestigde boeking voor een welbepaalde vlucht, tegen zijn wil naar een latere vlucht wordt omgeboekt wanneer de vlucht waarvoor de passagier over een bevestigde boeking beschikt, nadien alsnog wordt uitgevoerd?
2. Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord: is artikel 5, lid 1, onder c), iii), van de luchtreizigersverordening van overeenkomstige toepassing op gevallen van instapweigering in de zin van artikel 4, lid 3, van die verordening?

II. De beroepsprocedure wordt geschorst. [Or. 3]

Motivering

Appellante was in het bezit van bevestigde boekingen bij geïntimeerde voor de door laatstgenoemde op 3 oktober 2015 uit te voeren vlucht IB 8505 van Jerez (geplande vertrektijd: 13.35 uur) naar Madrid (geplande aankomsttijd: 14.45 uur) en voor de aansluitende vlucht AB 5325 op 3 oktober 2015 van Madrid (geplande vertrektijd: 20.00 uur) naar Frankfurt (geplande aankomsttijd: 22.40 uur).

Appellante werd omgeboekt van vlucht IB 8505 naar vlucht IB 8507. Vlucht IB 8507 is rond 17.55 uur in Jerez opgestegen en omstreeks 19.05 uur in Madrid geland. De aansluitende vlucht AB 5325 is volgens plan om 20.00 uur vertrokken zodat appellante haar eindbestemming Frankfurt zonder vertraging, en zelfs tien minuten vroeger dan gepland, heeft bereikt.

Na gedeeltelijke afstand van vordering ter hoogte van 200 EUR heeft appellante uiteindelijk voor de rechter in eerste aanleg een compensatie van 400 EUR gevorderd op grond van de luchtreizigersverordening.

De rechter in eerste aanleg heeft de vordering afgewezen, aangezien appellante haar eindbestemming heeft bereikt binnen de tijdspanne zoals vastgesteld in artikel 5, lid 1, onder c), iii), van de luchtreizigersverordening.

Appellante heeft hiertegen hoger beroep ingesteld en vordert alsnog betaling van 200 EUR. Appellante voert in wezen aan dat zij op grond van de luchtreizigersverordening recht heeft op een compensatie ter hoogte van 200 EUR wegens instapweigering. De beperkingen van dit recht, zoals die voor het geval van annulering van een vlucht zijn vastgesteld in artikel 5, lid 1, onder c), iii), van de luchtreizigersverordening, vinden geen toepassing.

De beslissing van de verwijzende appelrechter is afhankelijk van het antwoord van het Hof op de gestelde prejudiciële vragen.

Ter zake gaat de appelrechter vooreerst ervan uit dat een recht op compensatie alleen maar geldend kan worden gemaakt wanneer sprake is van een instapweigering als gevolg van de omboeking. Van een annulering – volgens de luchtreizigersverordening de enige andere tekortkoming in de nakoming die in aanmerking komt – kan immers alleen al op grond van de feiten geen sprake zijn, aangezien de vlucht waarmee appellante eigenlijk had moeten zijn vervoerd (IB 8505) alsnog heeft plaatsgevonden en de vluchtplanning niet in haar geheel werd opgegeven. Bovendien zou in **[Or. 4]** dit geval elk recht op compensatie wegvallen op grond van rechtstreekse toepassing van artikel 5, lid 1, onder c), iii), van de luchtreizigersverordening.

Hierover gaat de eerste prejudiciële vraag. De appelrechter gaat ervan uit dat er goede argumenten bestaan die ervoor pleiten dat een omboeking van een passagier – tegen zijn wil – naar een andere vlucht onder artikel 4, lid 3, van de luchtreizigersverordening valt wanneer de oorspronkelijke vlucht nadien alsnog wordt uitgevoerd. Anders is het risico niet ondenkbaar dat de luchtvaartmaatschappij die de vlucht uitvoert, de rechtsgevolgen van de luchtreizigersverordening zal omzeilen door een passagier bijvoorbeeld naar een latere vlucht om te boeken, zodat zij een beschikkingsbevoegdheid over de rechten van de betrokken passagier verkrijgt die onverenigbaar is met de doelstellingen van de luchtreizigersverordening (met name de bescherming van luchtreizigers). Dit is ook in overeenstemming met de in de Duitse rechtspraak en literatuur heersende opvatting [OMISSIS].

Indien de eerste prejudiciële vraag bevestigend wordt beantwoord, is het voor de beslechting van het onderhavige geding van belang of artikel 5, lid 1, onder c), iii), van de luchtreizigersverordening van overeenkomstige toepassing is op

gevallen van instapweigering in de zin van artikel 4, lid 3, van de luchtreizigersverordening. Er is immers voldaan aan de daarin gestelde feitelijke voorwaarden. Hierover gaat de tweede prejudiciële vraag.

Het Bundesgerichtshof (hoogste federale rechter in burgerlijke en strafzaken, Duitsland) heeft deze vraag tot dusver uitdrukkelijk opengelaten [OMISSIS].

Naar de opvatting van de appelrechter zijn voor een dergelijke overeenkomstige toepassing goede argumenten aan te voeren die hun relevantie ontleen aan de strekking en het doel van zowel het recht op compensatie volgens artikel 7 als de ontheffing van aansprakelijkheid volgens artikel 5, lid 1, onder c), van de luchtreizigersverordening.

Het recht op compensatie beoogt in de eerste plaats een forfaitaire compensatie te bieden voor overlast en ongemak, wegens vertragingen en schade, die te wijten zijn aan een welbepaalde tekortkoming in de nakoming waarop de verordening van toepassing is. In het licht hiervan moet het doel van de regeling van artikel 5, lid 1, onder c), van de luchtreizigersverordening aldus worden begrepen dat de Europese wetgever ervan is uitgegaan dat de daarin bedoelde gevallen geen overlast en ongemak voor de passagier veroorzaken die genoegdoening vereisen in de vorm van **[Or. 5]** een recht op een forfaitaire compensatie. Dat een passagier in deze gevallen niettemin een (licht) ongemak ondervindt omdat de luchtvaartmaatschappij die de vlucht uitvoert, de krachtens de bevestigde boeking op haar rustende vervoersplicht niet overeenkomstig deze boeking nakomt, moet de betrokkene zonder schadevergoeding accepteren. Dat derhalve een passagier die een (licht) ongemak ondervindt geen financiële compensatie op grond van de luchtreizigersverordening toekomt, stuit ook vanuit het oogpunt van de consumentenbescherming in het algemeen en van de bescherming van passagiers in het bijzonder op geen bezwaren. Deze verordening ziet namelijk alleen op de minimumrechten van luchtreizigers.

Deze normatieve samenhang tussen artikel 5, lid 1, onder c), en artikel 7 van de luchtreizigersverordening zou ook in gevallen van instapweigering kunnen worden toegepast. Vanuit het oogpunt van een passagier maakt het immers geen wezenlijk verschil uit of het uitblijven van vervoer aan een instapweigering of een annulering te wijten is. In beide gevallen bestaat het door de passagier geleden ongemak erin dat hij niet volgens boeking wordt vervoerd. Dit blijkt ook hieruit dat het onderscheid tussen een instapweigering en een annulering alleen berust op het feit of de betrokken vlucht alsnog wordt uitgevoerd dan wel of de vluchtplanning in haar geheel wordt opgegeven. Of een individuele passagier de toegang tot een vlucht wordt geweigerd in de zin van artikel 4, lid 3, van de luchtreizigersverordening hoewel de vluchtplanning voor het overige gehandhaafd blijft, dan wel in de zin van artikel 5 van de luchtreizigersverordening omdat de vluchtplanning is opgegeven, maakt immers geen verschil voor de aard en de omvang van de overlast en het ongemak die hem daarmee worden veroorzaakt.

Ter onderbouwing van deze opvatting kan eveneens worden aangevoerd dat dergelijke overlast en ongemakken voor een passagier onmiddellijk ontstaan op het tijdstip dat hem duidelijk wordt gemaakt dat hij niet volgens boeking kan worden vervoerd. Of dit uitblijven van vervoer aan een instapweigering dan wel aan een annulering te wijten is, verneemt een passagier niet zelden pas later. Of het uitblijven van zijn vervoer voortvloeit uit de opheffing van een vluchtplanning door de luchtvaartmaatschappij, is voor de passagier bij het ontstaan van dit ongemak immers niet meteen duidelijk.

Een overeenkomstige toepassing mag ook niet worden afgewezen op basis van het argument dat de toekenning van een compensatie in gevallen van instapweigering minstens [Or. 6] ten dele sanctionerend van aard dient te zijn. Het recht op compensatie heeft immers niets uit te staan met een bestraffende schadevergoeding.

[OMISSIS]

Frankfurt am Main, 20 februari 2019

[OMISSIS]

WERKDOCUMENT